Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2024
(OR. en)

16933/24

EJUSTICE 75
JURINFO 18
JAI 1879

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
αριθ. προηγ. εγγρ.:	16593/24
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της δικαιοσύνης

Κατά τη σύνοδό του στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2024, το Συμβούλιο (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) ενέκρινε συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στον τομέα της δικαιοσύνης. Το κείμενο όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο παρατίθεται στο παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τα τελευταία χρόνια, η τεχνητή νοημοσύνη (στο εξής: ΤΝ) έχει σημειώσει σημαντική εξέλιξη με όλο και μεγαλύτερη διάδοση. Έχει δε αυξηθεί σημαντικά η σπουδαιότητά της για τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης των κρατών μελών. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες αλλά και προκλήσεις για το δικαστικό σύστημα και έχει αναδείξει την ανάγκη για τη θέσπιση επίκαιρων νέων πολιτικών.

2. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της γίνονται μάρτυρες της διαρκούς ανάπτυξης νομικών, επιχειρησιακών και τεχνικών λύσεων που προωθούν τη δικαστική συνεργασία και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές αστικές, εμπορικές και ποινικές υποθέσεις. Η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών για την ανταλλαγή διδαγμάτων, βέλτιστων πρακτικών, εμπειρογνωσίας και πληροφοριών σχετικά με τα επιτεύγματα στην ενσωμάτωση της ΤΝ στα αντίστοιχα συστήματα απονομής δικαιοσύνης τους είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε ολόκληρη την ΕΕ.

3. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη (στο εξής: κανονισμός για την ΤΝ) είναι η πρώτη ολοκληρωμένη νομοθετική πράξη παγκοσμίως για τη ρύθμιση της ΤΝ. Ο κανονισμός για την ΤΝ κατηγοριοποιεί τα συστήματα ΤΝ ορισμένων εφαρμογών στους τομείς της επιβολής του νόμου, της δικαιοσύνης και της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών[1] ως υψηλού κινδύνου και τα υποβάλλει στη βάσανο ενός συνόλου απαιτήσεων, όπως οι διαδικασίες και οι έλεγχοι αξιολόγησης της συμμόρφωσης, με σκοπό τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου αξιοπιστίας.

4. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης[2], εφιστάται η προσοχή στις προκλήσεις που δημιουργεί η αυξημένη ψηφιοποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας, μεταξύ άλλων και από την ΤΝ. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με την ψηφιοποίηση με τίτλο «Πρόσβαση στη δικαιοσύνη – αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιοποίησης»[3] τονίστηκε η σημασία της ψηφιακής μετάβασης για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2023 σχετικά με την ψηφιακή ενδυνάμωση για την προστασία και την επιβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ψηφιακή εποχή[4] επικεντρώνονται στην ψηφιακή ενδυνάμωση των ατόμων και των τομέων που έχουν καίρια σημασία για την προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως η δικαιοσύνη, καθώς και τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς ψηφιακού περιβάλλοντος όπου τα θεμελιώδη δικαιώματα λαμβάνουν την πρέπουσα προστασία.

---

1 Ειδικότερα, τα συστήματα ΤΝ που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν από δικαστική αρχή ή για λογαριασμό της για συνδρομή προς δικαστική αρχή κατά την έρευνα και την ερμηνεία των πραγματικών περιστατικών και του νόμου και κατά την εφαρμογή του νόμου σε συγκεκριμένο σύνολο πραγματικών περιστατικών ή να χρησιμοποιηθούν με παρεμφερή τρόπο σε εναλλακτική επίλυση διαφορών [παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για την ΤΝ, παράγραφος 8 στοιχείο α)]·

2 Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, 2020/C 202 I/01 (ΕΕ C 202I της 16.6.2020, σ. 1).

3 Συμπεράσματα του Συμβουλίου «Πρόσβαση στη δικαιοσύνη – αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιοποίησης», 2020/C 342 I/01 (ΕΕ C 342I της 14.10.2020, σ. 1).

4 14309/23.

5. Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη (2024-2028) περιγράφει στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους, προσδιορίζει τις δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη αυτών των στόχων και θέτει τη βάση για έναν μηχανισμό παρακολούθησης της προόδου όσον αφορά τα έργα και τις πρωτοβουλίες που υποβάλλουν τα κράτη μέλη ή άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς. Περιλαμβάνει δε και τη μόχλευση καινοτόμων τεχνολογιών για τη στήριξη της επίτευξης των περιγραφόμενων στόχων. Επιπλέον, η στρατηγική αναγνωρίζει ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός συνοδεύεται από την ανάγκη να προσδιοριστούν συγκεκριμένες και κατάλληλες δράσεις προσαρμόσιμες στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από την ΤΝ και άλλες αναδυόμενες τεχνολογίες.

6. Στα συμπεράσματά του της 5ης Μαρτίου 2024 για την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ: Προώθηση της εμπιστοσύνης μέσω της πραγματικής δικαστικής προστασίας και της αποτελεσματικής πρόσβασης στη δικαιοσύνη[5], το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να διασφαλίσει την ενσωμάτωση της διάστασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις δράσεις της που σχετίζονται με τη διασφάλιση πραγματικής νομικής προστασίας και αποτελεσματικής πρόσβασης στη δικαιοσύνη, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιοποίησης.

7. Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων έχει δημοσιεύσει μελέτες και εκθέσεις σχετικά με συναφή θέματα, όπως η έκθεση με τίτλο «Getting the future right: Artificial intelligence and fundamental rights»[6] (Κατανοώντας το μέλλον — Τεχνητή νοημοσύνη και θεμελιώδη δικαιώματα) και η έκθεση με τίτλο «Bias in algorithms - Artificial intelligence and discrimination»[7] (Προκαταλήψεις στους αλγορίθμους — Τεχνητή νοημοσύνη και διακρίσεις).

8. Ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί έχουν επίσης εκδώσει σημαντικά έγγραφα στον τομέα της ΤΝ και ιδίως:

   α) τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Δεοντολογίας για τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στα δικαστικά συστήματα και το περιβάλλον τους, τον οποίο κατάρτισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ)[8], σε συνδυασμό με συναφείς κατευθυντήριες γραμμές της CEPEJ σχετικά με τη χρήση της ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης,

---

5 **7127**/24.
6 https://fra.europa.eu/en/publication/2020/artificial-intelligence-and-fundamental-rights
7 https://fra.europa.eu/en/publication/2022/bias-algorithm
8 https://rm.coe.int/ethical-charter-en-for-publication-4-december-2018/16808f699c

β) σύσταση σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη που εξέδωσε το Συμβούλιο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης[9],

γ) το ψήφισμα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών (10 Ιουλίου 2024) σχετικά με την προώθηση και προστασία όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των ατομικών, πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ανάπτυξη[10], ιδίως τις προβλέψεις του σχετικά με την ανεξαρτησία και την αμεροληψία του δικαστικού σώματος, των ενόρκων και των εμπειρογνωμόνων, και την ανεξαρτησία των δικηγόρων,

δ) τη σύμβαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου[11], η οποία έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες εντός του κύκλου ζωής των συστημάτων ΤΝ συνάδουν πλήρως με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου[12] και

ε) την τελική έκθεση που κατάρτισε το συμβουλευτικό όργανο υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για την τεχνητή νοημοσύνη με αντικείμενο τη διακυβέρνηση της ΤΝ για την ανθρωπότητα[13].

---

9 https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449

10 https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/120/36/pdf/g2412036.pdf

11 Σειρά συνθηκών του Συμβουλίου της Ευρώπης — αριθ. [225], [Βίλνιους, 5.IX.2024]

12 Σημειωτέον ότι η ΕΕ έχει ήδη υπογράψει αυτή τη σύμβαση.

13 https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/governing_ai_for_humanity_final_report_en.pdf

9. Η ΤΝ έχει τεράστιες μετασχηματιστικές δυνατότητες. Η χρήση της μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και να βελτιώσει τον έγκαιρο χρόνο, την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των δικαστικών διαδικασιών. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να βοηθήσει, μεταξύ άλλων, με ορισμένα συνήθη ή βοηθητικά καθήκοντα, για παράδειγμα, την καθοδήγηση ως προς τις νομικές πληροφορίες, τον προγραμματισμό ακροάσεων, την κράτηση αιθουσών δικαστηρίων ή την παρεμπόδιση της αποανωνυμοποίησης των ενδιαφερόμενων προσώπων μέσω ανωνυμοποίησης[14] και ψευδωνυμοποίησης[15] των δικαστικών αποφάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων. Αυτές οι βελτιώσεις στις δικαστικές διαδικασίες θα μπορούν να είναι επωφελείς τόσο για τους ιδιώτες όσο και για τις επιχειρήσεις στην ΕΕ. Τα νομικά συστήματα της ΕΕ και των κρατών μελών θα βελτιωθούν, με αποτέλεσμα την παροχή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στην ΕΕ.

10. Ορισμένες άλλες περιπτώσεις χρήσης ενέχουν μεγαλύτερους κινδύνους. Θα πρέπει, ωστόσο, τα συστήματα δικαιοσύνης να επωφεληθούν από αυτές τις περιπτώσεις χρήσης –με τις ενδεδειγμένες διασφαλίσεις– καθώς η ΤΝ έχει τη δυνατότητα να συνδράμει σημαντικά το δικαστικό έργο, όπως με σύνοψη του δικαστικού περιεχομένου, ανάλυση της νομολογίας, εισήγηση κειμένων, παροχή ταυτόχρονης διερμηνείας, διαχείριση συλλογικών προσφυγών ή υποστήριξη στη λήψη αποφάσεων.

11. Σημαντικές είναι οι πρωτοβουλίες έρευνας και καινοτομίας με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης συστημάτων ΤΝ, που έχουν προσαρμοστεί σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ για ειδικές νομικές εφαρμογές. Η συνεργασία μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας, της βιομηχανίας, των δικαστικών ή άλλων δημόσιων αρχών και των επαγγελματιών του τομέα της δικαιοσύνης έχουν καίρια σημασία για την προαγωγή της καινοτομίας και την προώθηση της προόδου στον τομέα αυτόν.

12. Εξαιρετικά σημαντική είναι επίσης η ανάγκη περαιτέρω κατάρτισης των επαγγελματιών του νομικού κλάδου και του διοικητικού προσωπικού των δικαστικών αρχών που εμπλέκονται σε δικαστικές διαδικασίες, ιδίως υπό το πρίσμα της ΤΝ και άλλων τεχνολογικών εξελίξεων, σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο.

---

14 Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων).

15 Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων)

II. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

13. Η ΤΝ θα πρέπει να χρησιμοποιείται στη δικαιοσύνη με πλήρη σεβασμό του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα, μεταξύ άλλων, με τον κανονισμό για την ΤΝ, τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων[16] και την οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου[17], ώστε να εξασφαλίζονται η διαφάνεια, η λογοδοσία και η εποπτεία που εγγυώνται ότι τα συστήματα ΤΝ είναι αξιόπιστα και ασφαλή και ότι η χρήση τους σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα. Τα παρόντα συμπεράσματα ευθυγραμμίζονται με τις απαιτήσεις για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τη χρήση συστημάτων ΤΝ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για την ΤΝ, και δεν εκφράζουν καμία πρόθεση υπέρβασης των απαιτήσεων αυτών.

14. Η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη περιλαμβάνει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, το δικαίωμα σε δίκαιη και δημόσια εκδίκαση υπόθεσης εντός εύλογης προθεσμίας, το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα υπεράσπισης, όπως κατοχυρώνονται στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτά είναι βασικά κριτήρια για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη ή τη χρήση συστημάτων ΤΝ. Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη θα πρέπει να διασφαλίζεται για όλους, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου τα άτομα δεν χρησιμοποιούν εργαλεία ή υπηρεσίες ΤΠ ή βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.

---

16 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

17 Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

15. Είναι απαραίτητη η παροχή πρακτικών και εύχρηστων κατευθυντήριων γραμμών και προτύπων για τη δεοντολογική και υπεύθυνη ανάπτυξη και χρήση της ΤΝ στη δικαιοσύνη, σύμφωνα με τον κανονισμό για την ΤΝ. Θεμέλιο των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών και προτύπων θα πρέπει να είναι οι συντονισμένες ανταλλαγές και η συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και των σχετικών ενδιαφερομένων.

16. Η ΤΝ μπορεί να στηρίξει τη λήψη αποφάσεων σε δικαστικές διαδικασίες και την εναλλακτική επίλυση διαφορών, αλλά δεν θα πρέπει να την υποκαθιστά: η τελική λήψη αποφάσεων πρέπει να παραμείνει δραστηριότητα κατευθυνόμενη από τον άνθρωπο. Η χρήση της ΤΝ στο πλαίσιο αυτό θεωρείται συνήθως υψηλού κινδύνου και θα πρέπει να είναι διαφανής, κατάλληλα ανιχνεύσιμη και εξηγήσιμη και να υπόκειται σε ανθρώπινη εποπτεία. Ζωτική σημασία έχει να διασφαλιστεί ότι οι αρχές αυτές λαμβάνονται υπόψη και αξιολογούνται τόσο κατά το στάδιο του σχεδιασμού όσο και καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των συστημάτων ΤΝ που χρησιμοποιούνται στον τομέα της δικαιοσύνης.

17. Επιπλέον, η εξασφάλιση της διαθεσιμότητας μεγάλου όγκου ποιοτικών δεδομένων είναι θεμελιώδης για την παροχή περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη συστημάτων ΤΝ με προστιθέμενη αξία.

18. Η διαθεσιμότητα ανωνυμοποιημένων ή ψευδωνυμοποιημένων δικαστικών αποφάσεων αποτελεί σημαντικό παράγοντα διευκόλυνσης των εφαρμογών ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης, οι οποίες απαιτούν μεγάλης κλίμακας προσβασιμότητα στις εν λόγω αποφάσεις για τη διενέργεια της ανάλυσής τους, ιδίως κατά το στάδιο κατάρτισης των συστημάτων ΤΝ.

19. Το Συμβούλιο καλεί το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών και τις εθνικές αρχές ή τους εθνικούς φορείς με αρμοδιότητα για την κατάρτιση των δικαστικών να λάβουν υπόψη την ανάγκη κατάρτισης και ενδυνάμωσης των επαγγελματιών του τομέα της δικαιοσύνης ώστε να αντεπεξέλθουν στην ψηφιοποίηση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, ιδίως τη χρήση της ΤΝ στη δικαιοσύνη, να προσαρμοστούν στο εξελισσόμενο νομικό περιβάλλον, να μειώσουν τις ελλείψεις ψηφιακών δεξιοτήτων και να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες και τους κινδύνους που ενέχουν τα συστήματα ΤΝ που χρησιμοποιούνται στον τομέα της δικαιοσύνης. Τα υφιστάμενα εργαλεία για την κατάρτιση που επικεντρώνεται στην ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της ΤΝ για τους επαγγελματίες του τομέα της δικαιοσύνης, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να επικαιροποιηθούν.

20. Το Συμβούλιο υποστηρίζει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση της ΤΝ στη δικαιοσύνη –μεταξύ άλλων μέσω των υφιστάμενων πλατφορμών– με έμφαση στα θέματα προτεραιότητας και συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη 2024-2028. Έτσι θα καταστεί δυνατός ο προσδιορισμός των περιπτώσεων κοινής χρήσης και των αναμενόμενων οφελών τους, των προκλήσεων που ενέχουν και των τομέων που επιδέχονται βελτίωση.

Β. ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

21. Η Επιτροπή καλείται να διερευνήσει περαιτέρω τις δυνατότητες της ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης και να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του κανονισμού για την ΤΝ.

22. Η Επιτροπή καλείται να προωθήσει επαρκή χρηματοδότηση για την έρευνα, την ανάπτυξη και τη χρήση της ΤΝ στη δικαιοσύνη, με σκοπό να αυξηθεί η συνολική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της, σε παγκόσμια κλίμακα, και να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος όσον αφορά την πρόσβαση σε ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης.

23. Τα παρόντα συμπεράσματα του Συμβουλίου διατυπώνονται με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027.

24. Η Επιτροπή καλείται να στηρίξει τα κράτη μέλη στις προαναφερόμενες προσπάθειές τους για συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών.

25. Η Επιτροπή καλείται να δημιουργήσει και να θέσει σε λειτουργία, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, κοινή «εργαλειοθήκη για την ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης», λαμβάνοντας υπόψη δυνητικές συνέργειες με την ήδη καθιερωμένη «πλατφόρμα ΤΝ κατά παραγγελία» και άλλες ενωσιακές πρωτοβουλίες σχετικά με τη διαλειτουργικότητα και τον μερισμό πόρων και γνώσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη, την εγκατάσταση και τη χρήση συστημάτων ΤΝ. Η εν λόγω εργαλειοθήκη για την ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης θα αποτελεί αποθετήριο περιπτώσεων χρήσης της ΤΝ (ιδίως: φορείς, πεδίο εφαρμογής, στόχος, σκοπός, λειτουργικότητα, σενάρια, αναμενόμενα οφέλη) και εργαλείων στον τομέα της δικαιοσύνης. Τα εργαλεία ΤΝ που θα συμπεριληφθούν στην εργαλειοθήκη, είτε αναπτύσσονται με είτε χωρίς ενωσιακή χρηματοδότηση, θα μπορούν να τίθενται στη διάθεση όλων των κρατών μελών. Η εργαλειοθήκη για την ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης θα μπορεί να προάγει τη δημιουργία κοινού εδάφους και περιπτώσεων χρήσης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασυνοριακή χρήση εργαλείων ΤΝ στη δικαιοσύνη.

Γ. ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

26. Επιπλέον του συνόλου των νομικών πράξεων και πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ που αποσκοπούν στην ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας και της πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές αστικές, εμπορικές και ποινικές υποθέσεις, τα κράτη μέλη καλούνται να αξιοποιήσουν και να υιοθετήσουν, κατά περίπτωση, στο δικαστικό τους σύστημα νέες ψηφιακές λύσεις, συμπεριλαμβανομένης της ΤΝ, για την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της δικαιοκρισίας και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

27. Τα κράτη μέλη καλούνται να διερευνήσουν τις δυνατότητες των διαρκώς εξελισσόμενων συστημάτων ΤΝ, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμόρφωση προς τα θεμελιώδη δικαιώματα, τους κανόνες προστασίας των δεδομένων και τις άλλες ισχύουσες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ.

28. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη (2024-2028), τα κράτη μέλη καλούνται να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τη χρήση της ΤΝ στη δικαιοσύνη, καθώς και σχετικά με τα εργαλεία ΤΝ, συμπεριλαμβανομένων των βασικών χαρακτηριστικών που σχετίζονται με τα εν λόγω εργαλεία, όπως η διαμόρφωση ή η περιγραφή της λειτουργίας τους και η χρήση λογισμικού ανοικτού κώδικα.

29. Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες της «εργαλειοθήκης για την ΤΝ στον τομέα της δικαιοσύνης» που θα διαχειρίζεται η Επιτροπή, τα κράτη μέλη καλούνται να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να δημιουργούν κοινό έδαφος όσον αφορά τις περιπτώσεις χρήσης, τη χρήση εργαλείων ΤΝ και τη διασυνοριακή ανάπτυξή τους, προκειμένου να βελτιωθούν τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης και να προετοιμαστούν μελλοντικές λύσεις διαλειτουργικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας, το οποίο αποτελεί από κοινού συμφωνημένη προσέγγιση για την παροχή ευρωπαϊκών δημόσιων υπηρεσιών με διαλειτουργικό τρόπο.

30. Όπως έχει ήδη αναφερθεί[18], η στήριξη των επαγγελματιών του νομικού κλάδου, των επαγγελματιών ΤΠ και των αρμόδιων αρχών ή φορέων, καθώς και η συνεργασία μαζί τους θα πρέπει να ενθαρρύνονται για την καλύτερη και έγκαιρη αντιμετώπιση των προκλήσεων του ψηφιακού μετασχηματισμού. Επιπλέον της υποχρέωσης λήψης μέτρων για τη διασφάλιση, κατά το μέγιστο δυνατόν, επαρκούς επιπέδου γραμματισμού στον τομέα της ΤΝ για όλους τους επαγγελματίες του τομέα της δικαιοσύνης που χρησιμοποιούν ΤΝ[19], η κατάρτιση των επαγγελματιών του τομέα της δικαιοσύνης και του διοικητικού προσωπικού των δικαστικών αρχών θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ευαισθητοποίηση. Θα πρέπει επίσης να προωθεί καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων και των κινδύνων που συνδέονται με την ΤΝ, να ενισχύει την κατανόηση των αλλαγών στο ενωσιακό δίκαιο που αποτελούν ανταπόκριση στις ανάγκες της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας και να βελτιώνει την αποτελεσματική χρήση της ΤΝ και άλλων εργαλείων ΤΠ για την προώθηση της αποδοτικότητας των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, έχοντας παράλληλα επίγνωση των εγγενών κινδύνων.

31. Τα κράτη μέλη καλούνται να επενδύσουν σε ασφαλείς ψηφιακές υποδομές και στη δημιουργία ικανοτήτων στον τομέα της δικαιοσύνης με σκοπό τη στήριξη της εγκατάστασης προηγμένων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των εργαλείων ΤΝ που χρησιμοποιούνται στα συστήματα απονομής δικαιοσύνης.

---

[18] Παράγραφος 19.

[19] Βλέπε άρθρο 4 του κανονισμού για την ΤΝ.